

INFORMACIJA O ZAKONSKIM PROMENAMA U PERIODU OD JANUARA DO JUNA 2016. GODINE

Tokom januara 2016. godine normativne aktivnosti Ministarstva unutrašnjih poslova bile su usmerene na sprovođenje neophodne procedure za predlaganje tri nova i ključna sistemska zakona Vladi, kao i na proceduru samog donošenja od strane Narodne skupštine. Zakon o policiji, Zakon o javnom redu i miru i Zakon o javnom okupljanju objavljeni su u „Službenom glasniku RS“, broj 6/16 28. januara 2016. godine i predviđaju sledeće novine, koje su u skladu sa zahtevima i normativnim standardima koji se postavljaju pred Republiku Srbiju i njene organe u procesu pridruživanja Evropskoj uniji:

Zakon o policiji („Službeni glasnik RS“, br. 6/16) predviđa niz novina u pogledu organizacione strukture Policije, njenih ovlašćenja, novih sredstava prinude, karijerni razvoj policijskih službenika, kontrole rada zaposlenih i samog ministarstva. Između ostalog, uslovi za zasnivanje radnog odnosa su pooštreni u smislu da zaposleni trebaju da ispunjavaju posebne uslove i tokom trajanja radnog odnosa, a ne samo prilikom zasnivanja radnog odnosa. Uspostavljaju se nova zakonska pravila za karijerni razvoj, napredovanje u hijerarhiji i kretanje kroz organizacionu strukturu, vrednovanje rezultata rada, a ne samo formalnog obrazovanja.

Normativno su uređena pravila o saradnji ministarstva sa inicijama sistema bezbednosti u najširem smislu, kao i sa jedinicama lokalne samouprave, drugim državnim organima i nosiocima javne vlasti, meunarodnim organizacijama i institucijama meunarodne zajednice.

Naročita pažnja posvećena je definisanju policijskih mera i radnji. Obzirom da se policijski poslovi osavremenjuju, a evropski standardi ulaze i u naše propise. Uvode se elektromagnetne palice (šok palice) kojima će biti opremljeni pripadnici specijalnih jedinica, kao i raspršivači sa nadražujućim dejstvom koji će postati sastavni deo standardne opreme policijskih službenika.

Sektor unutrašnje kontrole policije ima nova ovlašćenja i nove instrumente kroz koje će imati pun kapacitet da sprovode mere protiv korupcije. Uvode se testovi integriteta, kao metod za razotkrivanje krivih dela korupcije i koruptivnog ponašanja službenika.

Zakon o javnom redu i miru („Službeni glasnik RS“, br. 6/16) je rezultat određenih društvenih promena i novih rešenja koja proizilaze iz Zakona o prekršajima, Zakona o komunalnoj policiji i Zakona o privatnom obezbeđenju, te je njegovim donošenjem predviđen niz novih prekršaja kojima se narušava javni red i mir, kao što je npr. ugrožavanje sigurnosti korišćenjem uređaja na daljinu.

Prekršaji javnog reda i mira značajno su pokazatelj stanja bezbednosti, direktno utiču na osećanje bezbednosti građana i posle krivih dela zauzimaju značajno mesto u oblasti bezbednosti. Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno policija preduzima propisane mere i radnje, radi obezbeđivanja stabilnog javnog reda i mira, postupajući i upravo po ovom zakonu.

Zakon o javnom okupljanju („Službeni glasnik RS“, br. 6/16) je u najkraćem roku uspešno izrađen i donet s obzirom da je Odlukom Ustavnog suda na

sednici od 9. aprila 2015. godine utvrđeno da Zakon o okupljanju građana nije u saglasnosti sa Ustavom, usled čega je nakon objavljivanja ove odluke šest meseci postojala pravna praznina u oblasti javnih skupova. Zakonom o javnom okupljanju definisani su okupljanje, mesta okupljanja, organizator okupljanja, a propisani su i obaveza prijavljivanja okupljanja na otvorenom prostoru u skladu sa Ustavom, sadržaj prijave okupljanja, dužnosti organizatora, vođe okupljanja, angažovanje redara i uesnika na okupljanju, mere obzbećenja, sprečavanje ili prekid okupljanja, mere u slučaju prekida okupljanja, kao i kaznene odredbe.

U navedenom periodu od januara do juna 2016. godine, doneti su i drugi zakoni koji ovlašćeni predlažu za njegovo donošenje nije Ministarstvo unutrašnjih poslova, ali se odredbe tih zakona primenjuju u radu ovog ministarstva, to su: Zakon o informacionoj bezbednosti, Zakon o opštem upravnom postupku, Zakon o sistemu plata zaposlenih u javnom sektoru i Zakon o izmenama i dopunama Zakona o prekršajima.

Zakon o informacionoj bezbednosti („Službeni glasnik RS“, br. 6/16) je uredio mere zaštite od bezbednosnih rizika u IKT sistemima, odgovornosti i obaveze pravnih lica prilikom upravljanja i korišćenja IKT sistema, kao i nadležan organ za sprovođenje mera zaštite. Zakon pored Tela za koordinaciju uređuje postojanje tri organizaciona oblika vezana za zaštitu od bezbednosnih rizika: 1. Nacionalni CERT - Nacionalni centar za prevenciju bezbednosnih rizika i IKT sistemima; 2. Centar za bezbednost IKT sistema u republikim organima (CERT republikih organa) i 3. Samostalni operatori IKT sistema u koji izmeću ostalog spada i ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove. Samostalni operatori IKT sistema su u obavezi da formiraju sopstvene centre za bezbednost IKT sistema radi upravljanja incidentima u svojim sistemima. Izmeću ostalog, obaveze svih ovih centara su: izrada internih akata u oblasti informacione bezbednosti, izbor, testiranje i implementacija tehničkih, fizičkih i organizacionih mera zaštite, opreme i programa, izbor, testiranje i implementaciju mera zaštite od KEMZ (kompromitujuće elektromagnetno zračenje), nadzor implementacije i primene bezbednosnih procedura, upravljanje i korišćenje kriptografskih proizvoda, analizu bezbednosti IKT sistema u cilju procene rizika, obuku zaposlenih u oblasti informacione bezbednosti.

Zakon o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS“, br. 18/16) je donet radi usklađivanja sa uporednopravnim rešenjima i međunarodnim standardima, posebno što je reforma javne uprave značajna za proces pristupanja Evropskoj uniji. Osnovni ciljevi ovog zakona su modernizovanje upravnog postupka, unajenje ovog postupka efikasnijim za njegovo pojednostavljenje, delotvornije ostvarivanje javnog interesa i pojedinačnih interesa građana i pravnih lica u upravnim stvarima, potpunije ostvarenje i zaštita sloboda i prava građana u primeni upravnih propisa i dr. Od izuzetnog značaja je uvođenje nove dimenzije u članu 9. Načelo delotvornosti i ekonomičnosti, jer oslobađa stanku pribavljanja onih podataka o kojima službene evidencije vode organi javne vlasti, tako da organ može od stranke da zahteva samo one podatke koji su neophodni za njenu identifikaciju i dokumente koji potvrđuju činjenice o kojim se ne vodi službena evidencija. Predviđena je i prekršajna odgovornost u slučaju da ovlašćena službena lica zahtevaju od stranke da dostavi podatke koji se vode u službenim evidencijama. Što se tiče prvostepenog postupka i njegovog pokretanja novina je da se postupak koji se pokrene po zahtevu stranke, smatra pokrenutim kada organ primi zahtev stranke, a ukoliko je postupak pokrenut po službenoj dužnosti i u interesu je stranke, smatra se da je ovaj postupak pokrenut kad organ preduzme bilo koju radnju radi vođenja

postupka, dok se se, sa druge strane, smatrati da je postupak koji nije u interesu stranke pokrenut po službenoj dužnosti tek obaveštenjem stranke o aktu pokretanja ovog postupka.

Zakon o sistemu plata zaposlenih u javnom sektoru („Službeni glasnik RS“, br.18/16) primenjuje se izme u ostalog na policijske službenike, profesionalne pripadnike Vojske Srbije i zaposlene u organima u ijem su delokrugu bezbednosni i obaveštajni poslovi. Donošenjem ovog zakona uspostavlja se jedinstveni okvir za plate u javnom sektoru, kao i ispravljanje statusnih neujedna enosti koje su se dešavale primenom propisa koji ure uju plate zaposlenih u javnom sektoru. Prema ovom zakonu zaposleni u javnom sektoru ostvaruju pravo na platu, uve anu platu, naknadu plate, naknadu troškova i druga primanja u skladu sa Zakonom i posebnim zakonima. U našem slu aju poseban zakon jeste Zakon o policiji koji dalje razra uje; platu i druga primanja, platne grupe, platne razrede i koeficijente, pravo na naknade i dr, gde je izme u ostalog navedeno da se za zaposlene u Ministarstvu unutrašnjih poslova struktura plate i koeficijenti plate utvr uju posebnim aktom Vlade, kao i da se osnovica za obra un i isplatu plata utvr uje odlukom Vlade (lan 184. Zakona o policiji). Me utim, stoji obaveza ministarstva za unutrašnje poslove da izradi Poseban katalog koji sadrži i popis radnih mesta policijskih službenika, osim radnih mesta koja su aktom u unutrašnjem ure enju i sistematizaciji ozna ena stepenom poverljivosti, opšte/tipi ne opise poslova na tim radnim mestima i zahteve za njihovo obavljanje, kao i platne grupe i platne razrede u koje su svrstana ta radna mesta, koji je sastavni deo Opšteg kataloga.

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o prekršajima („Službeni glasnik RS“, br. 13/16) donet je radi omogu avanja znatno šire primene prekršajnog naloga i efikasnijeg zaklju ivanja sporazuma o priznanju prekršaja, kao i zbog unapre enja odredaba o dostavljanju i dr. Napominjemo da je na inicijativu Zaštitnika gra ana preciznije ure ena posledica upisa u registar nepla enih kazni i drugih nov anih iznosa (povodom ega je i pokrenuta inicijativa za ocenu ustavnosti lana 336. Zakona o prekršajima). Zna ajne novine koje se odražavaju u radu policijskih službenika su: izdavanje prekršajnog naloga i u elektronskoj formi, uvo enje mogu nosti izdavanja opšte naredbe za dovo enje u prekršajnom postupku kao i šira primena sporazuma o priznanju prekršaja. Posebno emo izdvojiti lan 189a Izdavanje opšte naredbe za dovo enje, kojim se omogu ava da se prema okrivljenom koji se nalazi u bekstvu ili o igledno izbegava dovo enje može izdati od strane prekršajnog suda opšta naredba za dovo enje. ime se omogu ava efikasno pronalaženje i dovo enje višestrukih povratnika u inilaca prekršaja. Sada e višestruki povratnici u injenju prekršaja, koji su izbegavali prijem poziva i koji imaju fiktivne adrese, biti suo eni sa situacijom da ih u kontroli saobra aja, prilikom prelaska državne granice ili prilikom va enja dokumenata u Ministarstvu unutrašnjih poslova, policijski službenici evidentiraju kao lica koja treba dovesti u sud, nakon ega sledi, bez odlaganja, sprovo enje nadležnom sudu o njihovom trošku, uz mogu nost zadržavanja do 24 asa, ukoliko sud ne može odmah da ih procesuiru. Što se ti e sporazuma o priznanju prekršaja predvi ena je mogu nost da se okrivljeni i podnosilac zahteva mogu sporazumeti da se zaštitna mera propisana za prekršaj za koji se okrivljeni tereti, izrekne u manjem obimu ili da se ne izrekne. Izme u ostalog, ukinuto je ograni enje po pitanju mogu nosti sporazumevanja okrivljenih i podnosilaca zahteva u odnosu na obim zapre ene zaštitne mere.